

Informatie aan de Raad

Datum

4 februari 2025

Portefeuillehouder

T.E. Siderius

Auteur(s)

N. Slot

Keten

Sociaal

Commissievergadering

Raadsvergadering

Openbaar

openbaar

Onderwerp

Regionaal jaarverslag leerplicht en doorstroompunt 2023-2024

Inleiding

De gemeente heeft de taak om te waarborgen dat jongeren optimaal van het recht op onderwijs gebruik kunnen maken. Dit is verankerd in de leerplichtwet (1969) en de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC-wet). Vanaf 2023 wordt RMC het Doorstroompunt, (DSP) genoemd. De kern van de taak ligt in het helpen voorkomen van ontsporingen in de schoolloopbaan van kinderen. In de eerste plaats ligt hier een taak voor de ouders en/of verzorgers en uiteraard voor de school. De Leerplichtwet geeft aan burgemeester en wethouders en in hun verlengde de leerplichtambtenaar en Doorstroompuntconsulent, de bevoegdheden om op te treden als het dreigt mis te lopen in de schoolloopbaan van een jongere. In de Leerplichtwet wordt bepaald dat burgemeester en wethouders jaarlijks verslag aan de raad uitbrengen over het laatst afgesloten school- of cursusjaar in de gemeente en het gevoerde beleid over handhaving van de leerplicht en de kwalificatieplicht en de resultaten daarvan.

Een overzicht van het aantal meldingen van schoolafwezigheid en schooluitval van jongeren tot 18 jaar, gedurende een schooljaar wordt in beeld gebracht met dit regionaal verslag leerplicht 2023-2024. De cijfers in dit jaarverslag komen uit het regionaal leerplicht-DSP volgsysteem en zijn niet te vergelijken met rapportages van DUO of andere ministeriële rapportages. Voor het jaarverslag tellen we leerplichttrajecten (dat wat wordt gedaan met de melding) of het aantal meldingen in een schooljaar. Dit is bijvoorbeeld anders dan hoe het ministerie het aantal voortijdig schoolverlaters telt op peildatum 1 oktober. Zo kan het zijn dat we jongeren hebben geholpen een passende duurzame baan te bemachtigen, maar deze door het ministerie nog steeds als voortijdig schoolverlater wordt geteld.

In schooljaar 2022-2023 is een overstap gemaakt naar een nieuwe versie van het leerlingvolgsysteem. Het dashboard is nog in ontwikkeling. In 2025 is de verwachting dat er meer databewust kan worden gewerkt.

Dit verslag is ook digitaal beschikbaar via [Digitaal Jaarverslag DSP regio IJsselland 2023-2024](#)¹.) Dit dashboard wordt nog verder geoptimaliseerd.

¹ Elke gemeente in de regio IJssel-Vecht stelt het jaarverslag in zijn eigen college vast en stuurt het ter informatie aan de raad. In het jaarverslag zijn verschillende verwijzingen naar artikelen, video's en cijfers opgenomen. Hierdoor is het jaarverslag het

Kernboodschap

Het jaarverslag geeft regionale en lokale cijfers ten aanzien van de afwezigheidsmeldingen en de afhandeling ervan.

Het jaarverslag geeft weer wat het team leerplicht-RMC doet naar aanleiding van een melding. Wat de resultaten zijn van het opvolgen van een verzuimmelding² of melding dat een jongere uitgeschreven is. Het is voornamelijk preventief werk dat in gezamenlijkheid met de ondersteuningsteams op school, het loket 0-100 en de arbeidsmarkt wordt gedaan.

We zien dat we als regio nog steeds onder het landelijk gemiddelde scoren wat betreft het aantal voortijdig schoolverlaters en dit percentage bijna gelijk is gebleven met het jaar daarvoor. Daarnaast constateren we een daling in de meldingen van DUO over jongeren die niet op school staan ingeschreven en een stijging in het aantal leerplichtige leerlingen dat wel is ingeschreven. Dit zijn goede ontwikkelingen, want we willen als regio dat jongeren hun recht op onderwijs en ontwikkeling optimaal verzilveren.

In schooljaar 2023-2024 telde Hattem 1942 leer- en kwalificatieplichtige leerlingen. Figuur 1 geeft de leerplichttrajecten³ voor de leerlingen van 5-18 jaar die vallen onder de leerplicht. Het betreft 78 leerlingen met 1 traject en 18 leerlingen met meerdere trajecten. Het aantal meldingen is in schooljaar 2021 en 2022 gestegen, met name als gevolg van de herstart van het onderwijs na de coronaperiode. We zien ook in 2023-2024 een toename in het aantal meldingen van relatief verzuim. De belangrijkste reden hiervoor is dat er meer leerlingen zijn bij wie er sprake is van langdurig verzuim, bij deze leerlingen lopen er meerdere leerplichttrajecten als gevolg van meerdere verzuimmeldingen van school. Er zijn meer leerlingen met meerdere leerplichttrajecten dan voorgaande jaren.

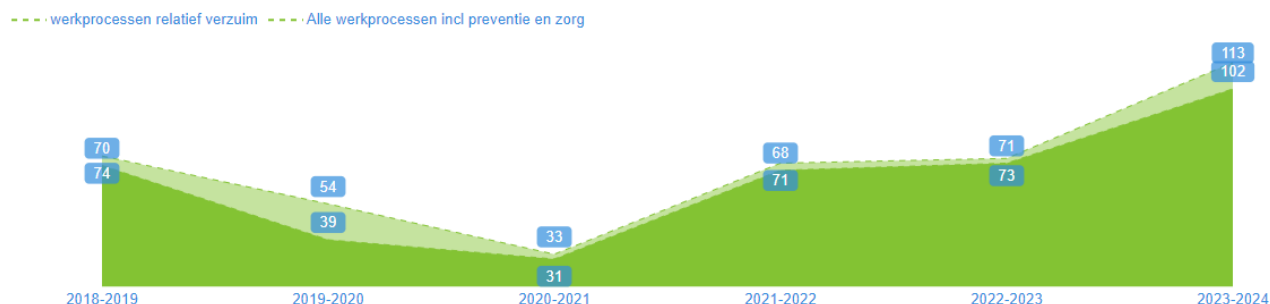
Daarnaast speelt mee dat er extra capaciteit is bij leerplicht, en er is ingezet op het onder de aandacht brengen van leerplicht bij scholen en jeugdhulp. Gevolg hiervan is dat er meer gemeld wordt en leerplicht sneller betrokken wanneer er vanuit de jeugdhulpkant sprake is van casuïstiek waar verzuim speelt. Hierdoor is leerplicht vaker ook preventief betrokken.

beste te bekijken op een desk-, laptop of tablet. In het jaarverslag vindt u weinig tabellen of grafieken omdat we de leerplicht en RMC (Regionale Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten) cijfers over meerdere jaren met elkaar willen vergelijken. Daarom zijn de jaarcijfers op <https://lerenwerktwel.nl/jaarcijfers-meerdere-jaren/> te vinden. In het verslag wordt hier ook naar verwezen.

² We spreken van verzuim als een leerplichtige leerling (5 t/m 17 jaar) of een leerling zonder startkwalificatie zonder geldige reden afwezig is. Wanneer een leerling een periode van vier weken meer dan 16 uur zonder geldige reden afwezig is, dient de school dit te melden.

³ We spreken in dit verslag van leerplichttrajecten waar het gaat over de werkprocessen die geteld worden in de monitor. Een leerplichttraject of werkproces is het hele traject dat wordt doorlopen met een leerling naar aanleiding van een verzuimmelding tot en met de afsluiting. De cijfers in het jaarverslag betreffen de trajecten en niet de unieke leerlingen. Soms hebben leerlingen meerdere leerplichttrajecten. Waar dit bekend is zijn deze cijfers benoemd.

Figuur 1 Aantal leerplichttrajecten relatief verzuim 2018 tot en met 2024

Onder relatief verzuim vallen zowel luxe als het wettelijke verzuim, onderstaande tabel geeft voor schooljaar 2023-2024 een onderverdeling per verzuimsoort.

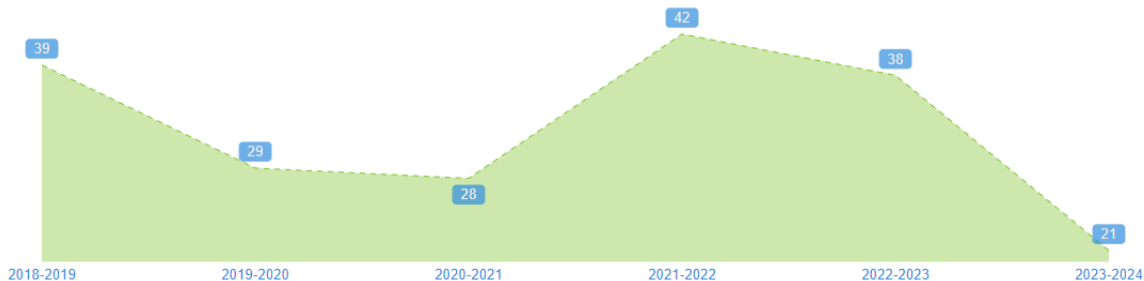
Figuur 2. Aantallen leerplichttrajecten per verzuimsoort in schooljaar 203-2024

Soort verzuim	Aantal leerplichttrajecten
Wettelijk verzuim	93
Luxe verzuim	1
Overig verzuim	6
Langdurig relatief verzuim	2

Naast relatief verzuim kennen we ook absoluut verzuim, we spreken van absoluut verzuim als een leerling niet ingeschreven staat bij een school. Bij alle meldingen van absoluut verzuim neemt de leerplichtambtenaar met de jongere, ouders en waar relevant met het CJG, contact op om de context in beeld te brengen en te adviseren en bemiddelen naar een passend onderwijsaanbod. De meeste jongeren worden uiteindelijk ingeschreven op een school en hebben daarmee een doorlopende ontwikkel- en leerlijn.

In de afgelopen jaren is het aantal afgehandelde leerplichttrajecten absoluut verzuim toegenomen. Op het moment dat jongeren ingeschreven worden in de gemeente en niet binnen 4 weken een onderwijsinschrijving bekend is, wordt automatisch een proces aangemaakt voor 'absoluut verzuim'. Deze sterke toename werd mede veroorzaakt door de Russische invasie in Oekraïne en het gevolg dat een groot aantal ontheemden in Nederland zijn opgevangen. In het schooljaar 2023-2024 zien we een kanteling. Het aantal meldingen van absoluut verzuim is met 30 procent afgenomen. Lokaal is deze daling nog wat sterker, namelijk 45 procent. Door meer ruimte in capaciteit bij leerplicht en een nauwere samenwerking met het CJG is leerplicht beter in staat vroegtijdig actie te ondernemen en wordt voorkomen dat absoluut verzuim ontstaat.

Figuur 3. Aantal leerplichttrajecten absoluut verzuim 2018 tot en met 2023

Van de 21 leerplichttrajecten ten aanzien van absoluut verzuim leidt een kwart tot een inschrijving op een school (5 leerplichttrajecten). In 7 gevallen betrof het een onterechte melding.

Een andere mogelijke uitkomst kan zijn dat een vrijstelling wordt aangevraagd. Er bestaan verschillende gronden waarop een vrijstelling voor onderwijs kan worden afgegeven. In figuur 4 is het totaal aantal vrijstellingen per schooljaar weergegeven van de afgelopen vijf jaar. Het kan zijn dat een vrijstelling een aantal jaar eerder is afgegeven voor meerdere jaren geldt. In 2023-2024 zijn er 10 personen met een vrijstelling in Hattem.

Figuur 4. Aantal personen met een vrijstelling per schooljaar.

Schooljaar	2019-2020	2020-2021	2022-2023	2023-2024
Aantal vrijstellingen	5	8	9	10

Het jaarverslag is een regionaal verslag en we werken daarmee aan de realisatie van de regionale doelstellingen van leerplicht en DSP

Jeugdigen hebben recht op onderwijs om zich te ontwikkelen en te ontplooien. Zo kunnen zij zich voorbereiden op de maatschappij /en de arbeidsmarkt. In de regio werken we samen aan de doelstellingen die beschreven zijn in het regionaal Meerjarenbeleidsplan. Recent heeft u als college besloten Meerjarenbeleidsplan Voortijdig Schoolverlaten (VSV) 2021-2024 met een jaar te verlengen. De reden voor dit besluit is de nieuwe wet “Van school naar duurzaam werk” dat op 1 januari 2026 in werking treedt. Het doel van deze wet is jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te bieden, zodat zij uiteindelijk economisch zelfstandig kunnen worden. De wet omvat verschillende maatregelen:

1. **Uitbreiding van de Doorstroompunt (RMC)-functie:** Deze wordt verruimd naar jongeren van 23 tot 27 jaar zonder startkwalificatie. Doorstroomcoaches zullen meer jongeren helpen bij het vinden van een opleiding of baan.

2. **Aanvullende loopbaanbegeleiding tot een jaar na diplomering** of het verlaten van de school in het beroepsonderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Deze begeleiding strekt zich uit tot een jaar na diplomering om te voorkomen dat jongeren voortijdig uitvallen of geen passend werk vinden na hun opleiding.
3. **Gemeenten krijgen in de Participatiewet een meer preventieve rol** bij het ondersteunen van jongeren naar werk.
4. **Versterkte samenwerking tussen onderwijsinstellingen, Doorstroompunt (RMC) en de dienst Werk en Inkomen van de gemeente:** Dit bevordert betere afstemming en gegevensuitwisseling op casusniveau, waardoor jongeren sneller en effectiever geholpen kunnen worden.

Een belangrijk onderdeel van deze nieuwe wet is de verplichte samenwerking tussen gemeenten (Doorstroompunt), onderwijs en arbeidsmarktregio in een regionaal programma. Dit programma moet medio 2025 worden ingediend.

Om naadloos aan te sluiten op het regionaal programma vanuit de wet “Van school naar duurzaam werk”, maken we in 2025 een nieuw Meerjarenbeleidsplan en een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor de Doorstroompunt regio IJssel-Vecht. Beide stukken worden na de zomer van 2025 aan u voorgelegd.

We werken aan een omgeving waarin jongeren zo veilig en kansrijk mogelijk kunnen opgroeien

In de regio wordt extra ingezet op het bevorderen van gelijke kansen voor jongeren. Het doel van de leerplicht is duidelijk: ervoor zorgen dat alle jongeren, ongeacht hun achtergrond of omstandigheden, toegang hebben tot onderwijs en zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden. De leerplichtambtenaar heeft hierin een cruciale taak. Allereerst houdt deze ambtenaar toezicht op schoolgang en grijpt in bij schoolverzuim. Door vroegtijdig te signaleren, wordt langdurig verzuim voorkomen en blijven jongeren in beeld van scholen en hulpinstanties. Daarnaast speelt de leerplichtambtenaar en óók de Doorstroomcoach, een belangrijke signalerende rol: knelpunten zoals armoede, problemen in de thuissituatie of persoonlijke uitdagingen worden opgemerkt en besproken.

Samenwerking is een sleutelbegrip. We doen dat regionaal en lokaal. Regionaal wordt samengewerkt met scholen, jeugdhulp, lokale toegangsteams en werkgevers om een integrale aanpak mogelijk te maken. Dit betekent dat jongeren die vastlopen in het reguliere onderwijs geholpen worden met maatwerkoplossingen zoals het regionaal opstapbudget of alternatieve onderwijsvormen. Lokaal werken we aan een veilige en gezonde schoolomgeving, het is een van de speerpunten binnen Krachtig Hattem. We werken hierin samen met partners uit onderwijs, zorg en leerplicht om dit te realiseren. Hiermee wordt vroegtijdig schoolverlaten voorkomen en krijgen jongeren perspectief op een betere toekomst. Voor jongeren betekent deze aanpak dat zij onderwijs kunnen blijven volgen, ook als zij obstakels ervaren.

Bijlagen:

1. Regionaal jaarverslag leerplicht 2023-20234